

Tangoda Kadın Şarkıcılar:

Arjantin Tangosunun erkek egemen bir toplulukta doğduğu, compadrelar (kabadayılar) ve bunları taklit eden compadriteler (genç compadrelar) ile göçmenler arasında geliştiği göz önüne alınırsa, kadın tango şarkıcılarının seslendirdikleri birçok tango sözünün, aslında hiç de kadınlar için uygun olmadığını hemen anlarız.

Çoğu tango sözleri erkekler tarafından yazılmıştır. Erkek söz yazarları, erkek şarkıcıları düşünerek bir erkeğin duygularını ifade eden ve dünya bakışını anlatan tangolar yazmışlardır. Buna rağmen tango tarihinde birçok kadın tango şarkıcısı olmuştur. Bu kadın şarkıcılar, 1910'lu yıllarda Uruguaylı Lola Candales'in, müzisyen Enrique Saborido'dan kadınların da olduğu bir ortamda söylendiğinde, onları utandırmayacak bir tango yazmasını istemesiyle birlikte, kadın tango şarkıcıları da özel olarak kadınlar için yazılan tangolara kavuştular. Kadın şarkıcılar o güne kadar erkek duygularını anlatan tangolar seslendirmişler, 1918'de 'Mi Noche Triste'yi seslendiren Manolita Poli'ye dinleyicinin hiç ilgi göstermemesi gibi olumsuzluklarla baş etmeye çalışmışlardı. Dinleyicinin ilgisizliğinin sebebi, sevdiği kadın tarafından terk edilmiş bir erkeğin acısından bahseden bu tangonun, bir erkek şarkıcı için daha uygun olmasıdır. Enrique Saborido, Lola Candales'in isteği üzerine Angel Villoldo'dan kadın bir şarkıcının seslendirmesi için uygun sözler yazmasını ister ve böylelikle sözleri Angel Villoldo'ya, müziği Enrique Saborido'ya ait olan 'La Morocha' doğar. La Morocha, alt-orta sınıf bir Arjantinli kadının, kendisini 'tatlı, saf, erkeğine sadık, eğlenceli, çekici ve ruhunda erkeği için aşkın ateşini saklayan birisi' olarak anlattığı bir tangodur. Bu kadınlara özgü bu ilk tangoyu diğerleri izler.

Peki, kadın şarkıcılar erkek meslektaşları düşünülerek yazılmış tangoları seslendirirken herhangi bir değişiklik yapamazlar mıydı? Tabii ki şarkı sözlerini değiştirecek kadar cesur olan kadın şarkıcılar vardı. Ancak hem yazara saygıdan, hem de kafiye ve ritim de değişmek zorunda kalacağından, sözler veya güftenin konusu değiştirilmezdi. Bunun yerine erkek gibi giyinmeyi tercih eden 'cancionista'lar (kadın şarkıcılar) vardı: Azucena Maizani ve Mercedes Simone gibi.

Kadınlar cephesinde durum böyleyken, kadın şarkıcılar için yazılan tangoları seslendiren erkek şarkıcılara da rastlamak mümkündür. Örneğin Carlos Gardel, Lola Candales için yazılan 'La Morocha'yı seslendirmişti. Kadın şarkıcıların yanı sıra, kadın tango söz yazarları da tango dünyasında görülmeye başlandı. Erkek egemenliğindeki söz yazarlığını ilk bozan, María Luisa Carnelli oldu. Ailesinin tüm

karşı çıkmalarına rağmen vazgeçmemiş, ancak tangolarını Luis Mario veya Mario Castro isimleriyle yayınlamıştı. O zamanlar aileler, çocuklarının bu marjinal kesimle ilişkilerini onaylamadıklarından böyle bir yol izlemişti. Carnelli, lunfardo tango söz yazarlığı yanında, iyi bir şair ve gazeteci olarak da karşımıza çıkar.

Tangonun önemli kadın şarkıcılarından Azucena Maizani'den bahsetmemek olmaz. Maizani'nin hayat hikayesi, klasik bir tango yükseliş hikayesidir. 1902'de fakir bir ailede doğmuştu. Terzilik yaparak geçimini sağlamaktaydı. Yaşadığı Abasto bölgesinin onun için en önemli özelliği, Gardel-Razzano ikilisini ve Canaro, Firpo gibi en iyi tango orkestralarını dinleyebilmesine olanak vermesiydi. Tango müzisyeni Enrique Delfino, 'Padre Nuestro' (Bizim babamız) tangosunun prömiyeri için Maizani'ye Nacional Teatro'da sahneye çıkmasını teklif ettiğinde, yıl 1923'tü. Özellikle bir kadının seslendirmesine çok uygun olan bu tango, seyirciden büyük alkış almış ve Maizani tam beş kez sahneye davet edilmişti. Bu başarılı performans, tüm kadın şarkıcılar için bir dönüm noktasıydı. Maizani'nin ardından, Rosita Quiroga, Libertad Lamarque, Mercedes Simone, Tita Merello, Tania, Sofía Bozán ve Ada Falcón geldiler. Hepsi birçok kayıt yaptı ve 1930lar'a gelindiğinde, Carlos Gardel gibi, filmlerde rol almaya başladılar. Bu da onlara şöhret ve para getirdi. Maizani ise başı çekmeye devam ediyordu. Nacional Teatro ile sözleşme imzaladı, radyo ile çalışmalar yaptı ve filmlerde rol aldı. 'La Canción de Buenos Aires', 'Pero Yo Sé'nin de aralarında olduğu birçok tango besteledi. Carlos Gardel'in yakın arkadaşı olmanın avantajlarını ve Gardel'in desteğini çok iyi kullandı.

Maizani sadece kadın şarkıcılar için yazılmış tangolar söylemiyordu. Seslendirdiği birçok tango, kuvvetli maskülen tangolardı ve bu sebeple o da sahnede erkek kıyafetleri ile yer alıyordu. 1933'te çevrilen 'Tango' filminde bir compadre'yi canlandırmaktaydı ve Homero Manzi'nin 'Milonga Sentimental' ini seslendirmişti.

O zamanki kadın tango şarkıcıları için, unisex veya erkek gibi giyinmek, tangoda ve sosyal hayatta yer edinmek için bir gereklilikti. Zaman içinde, şarkıcı ve söz yazarları olarak kabul gördüklerinde, artık isimlerini veya kıyafetlerini değiştirmelerine gerek kalmamıştı.

Zeynep Çetinkaya
info@buenestilo.com

Dans Dergisi 11.Sayı - Kasım 2006